

EBA/GL/2026/01

9. siječnja 2026.

Smjernice

u kojima se navode kriteriji za utvrđivanje
djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke 18.
Uredbe (EU) br. 575/2013

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade sa smjernicama.
2. Smjernicama se utvrđuje EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako se pravo Unije treba primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebaju se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući u slučajevima kada su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi izvješćivanja

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama ili, u suprotnome, navesti razloge za neusklađenost do 04.05.2026. U slučaju izostanka takve obavijesti unutar tog roka, EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na mrežnom mjestu EBA-e s naznakom „EBA/GL/2026/01”. Obavijesti trebaju slati osobe s odgovarajućim ovlastima za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti isto tako mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će se objaviti na mrežnom mjestu EBA-e u skladu s člankom 16. stavkom 3.

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet

5. U skladu s člankom 4. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013, u ovim se smjernicama navode kriteriji za utvrđivanje djelatnosti iz stavka 1. prvog podstavka točke 18. članka 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 za potrebe određivanja društva za pomoćne usluge kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 18. Uredbe (EU) br. 575/2013 („društvo za pomoćne usluge” – „ASU”).

Područje primjene

6. Ove se smjernice primjenjuju u skladu s razinom primjene utvrđenom u glavi II. prvog dijela Uredbe (EU) br. 575/2013.
7. Ove se smjernice primjenjuju u vezi s kvalifikacijom bilo kojeg društva kao „društva za pomoćne usluge” u skladu sa stavkom 1. prvim podstavkom točke 18. članka 4. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Adresati

8. Ove su smjernice upućene nadležnim tijelima kako su definirana u članku 4. točki 2. podtočkama i. i viii. Uredbe (EU) br. 1093/2010, nadležnim tijelima kako su definirana u članku 3. stavku 1. točki 35. Uredbe (EU) 2023/1114 i financijskim institucijama kako su definirane u članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Definicije

9. Osim ako je drukčije naznačeno, pojmovi upotrijebljeni i utvrđeni u Uredbi (EU) br. 575/2013, Direktivi 2013/36/EU ili Direktivi (EU) 2014/59/EU imaju isto značenje u ovim smjernicama.

3. Provedba

Datum početka primjene

10. Ove se smjernice primjenjuju od 04.05.2026.

4. Smjernice o društvima za pomoćne usluge

4.1. Opće odredbe

11. Društvo se ne bi trebalo smatrati društvom za pomoćne usluge (ASU) ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
 - a. društvo je čisti industrijski holding, sekuritizacijski subjekt posebne namjene, osigurateljni holding kako je definiran u članku 212. stavku 1. točki (f) Direktive 2009/138/EZ ili mješoviti osigurateljni holding kako je definiran u članku 212. stavku 1. točki (g) te direktive, osim ako mješoviti osigurateljni holding ima instituciju koja je društvo kći; ili
 - b. već je obuhvaćeno definicijom institucije, financijske institucije ili subjekta financijskog sektora iz članka 4. stavka 1. točaka 3., 26. i 27. Uredbe (EU) br. 575/2013 po nekoj drugoj osnovi, a ne kao ASU.
12. ASU koji je uključen u konsolidirani položaj institucije treba se smatrati ASU-om za bilo koje drugo društvo.

4.2. Kriteriji za utvrđivanje djelatnosti koje se smatraju izravnim produžetkom bankarskih usluga u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 18. podtočkom (a) Uredbe (EU) br. 575/2013

13. Djelatnosti koje su ključne za lanac vrijednosti osnovnih bankovnih usluga iz točaka 1., 2. i 6. Priloga I. Direktivi 2013/36/EU trebaju se smatrati izravnim produžetkom bankarskih usluga. One uključuju sljedeće:
 - a. posredovanje komercijalnim ili stambenim kreditima ili depozitima
 - b. servisiranje kredita, među ostalim ako ga obavljaju pružatelji usluge servisiranja kredita u smislu članka 3. stavka 8. Direktive (EU) 2021/2167
 - c. procjenu kreditne sposobnosti pojedinačnih klijenata institucije ili financijske institucije
 - d. naplatu duga
 - e. vrednovanje kolaterala

- f. stjecanje, vlasništvo, likvidacija preuzete imovine te upravljanje njome i
 - g. kreditno posredovanje i distribuciju putem inovativnih kanala kao što su usluge skupnog financiranja (engl. *crowdfunding*), platforme za plaćanja između dva potrošača (engl. *peer-to-peer*) ili kreditiranje koje se odvija putem digitalnih platformi koje povezuju ulagatelje i zajmoprimce (engl. *marketplace lending*) ako te djelatnosti doprinose kreditiranju.
14. Djelatnosti navedene u podtočkama od (a) do (f) trebale bi se smatrati izravnim produžetkom bankarskih usluga samo ako se uglavnom pružaju ili obavljaju u interesu institucija ili financijskih institucija.

4.3. Kriteriji za utvrđivanje djelatnosti koje se smatraju pomoćnim bankarskim djelatnostima u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 18. podtočkom (b) Uredbe (EU) br. 575/2013

Opći kriteriji

15. Djelatnost bi se trebala utvrditi kao „pomoćna bankarska djelatnost” ako podržava, nadopunjuje ili se oslanja na bilo koju uslugu ili djelatnost navedenu u Prilogu I. točkama od 1. do 12. i točkama 15., 16. i 17. Direktive 2013/36/EU i u Prilogu I. odjeljku A ili B Direktive 2014/65/EU, u vezi s financijskim instrumentima navedenima u Prilogu I. odjeljku C Direktive 2014/65/EU, koju pruža institucija ili financijska institucija („podržava, nadopunjuje ili se oslanja na bankarsku djelatnost”).
16. Za potrebe procjene jesu li djelatnosti pomoćne bankarske djelatnosti, na temelju kriterija iz točke 15., procjenu bi trebalo:
- a. ograničiti na djelatnosti koje obavljaju društva koja, kada se smatraju ASU-om, moraju ili mogu podlijevati bonitetnoj konsolidaciji u skladu s člancima 11. i 18. Uredbe (EU) br. 575/2013 i kriterijima iz Uredbe (EU) 2022/676. To uključuje matična društva, društva kćeri i zajedničke aranžmane, zajedno sa svim drugim situacijama navedenima u članku 18. stavcima 3. i 5. te stavku 6. točkama (a) i (b) Uredbe (EU) br. 575/2013 i
 - b. obaviti uzimajući u obzir važnost veze ili povezanosti djelatnosti s djelatnošću institucije ili financijske institucije iz točke 15.

Podržava bankarsku djelatnost

17. Za potrebe točke 15. djelatnost podržava bankarsku djelatnost ako se njome značajno poboljšava učinkovitost i djelotvornost bankovnih procesa ili omogućuje ili olakšava isporuka bankovnih proizvoda i/ili usluga klijentima. Pružanje takvih podržavajućih usluga drugim ASU-ovima grupe trebalo bi se smatrati neizravnim potporom.

18. Ne dovodeći u pitanje točku 17., sljedeće bi se djelatnosti trebale smatrati djelatnostima koje podržavaju bankarsku djelatnost:
- a. operativna potpora, kao što su optimizacija procesa te razvoj i održavanje infrastrukture
 - b. podrška odnosima s klijentima, kao što je olakšavanje interakcije između klijenata i banke (npr. platforme za korisničku podršku)
 - c. podrška za upravljanje rizicima i usklađenost s propisima
 - d. strateška podrška i podrška konkurentnosti, kao što su istraživanje tržišta, analitika velikih podataka, inovacije i digitalna transformacija ili marketinške djelatnosti
 - e. pozadinska i administrativna podrška, kao što su upravljanje ljudskim resursima ili upravljanje dokumentima.

Nadopunjuje bankarsku djelatnost

19. Za potrebe točke 15. djelatnost nadopunjuje bankarsku djelatnost u sljedećim slučajevima:
- a. djelatnost omogućuje instituciji ili financijskoj instituciji grupe da putem posebnih distribucijskih i marketinških kanala proširi ponudu svojih bankovnih usluga i proizvoda klijentima društva ili
 - b. nebankovne usluge i proizvodi društva nude se i pružaju bazi klijenata institucije ili financijske institucije grupe putem posebnih distribucijskih i marketinških kanala.
20. Ocjena nadopunjuje li neka djelatnost bankarsku djelatnost trebala bi se temeljiti na objektivnoj i činjeničnoj procjeni, a ne na apstraktnoj mogućnosti institucije ili financijske institucije ili društva da svoje usluge i proizvode nude istoj bazi klijenata.

Oslanja se na bankarsku djelatnost

21. Za potrebe stavka 15. djelatnost se oslanja na bankarsku djelatnost ako se:
- a. u značajnoj mjeri oslanja na relevantne bankovne proizvode ili usluge koje pruža institucija ili financijska institucija grupe za obavljanje svoje djelatnosti (npr. provjera identiteta klijenta (KYC), obrada zahtjeva za kredit, procjena kreditnog rizika). U tom bi pogledu operativne i kadrovske ovisnosti trebale biti dio procjene ili
 - b. u značajnoj mjeri oslanja na izvore financiranja koje pruža institucija ili financijska institucija grupe za financiranje pružanja proizvoda ili usluga koji su dio njezine djelatnosti. Institucije ne bi trebale uzimati u obzir samo financiranje koje je društvo primilo, već trebaju ocijeniti i postoji li bilo kakva izričita obveza pružanja financiranja.

Operativni leasing

22. Za potrebe ovih smjernica operativni leasing trebao bi se odnositi na ugovor o najmu kojim se na najmoprimca ne prenose u znatnoj mjeri svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad imovinom danom najam.
23. U skladu s općim kriterijima iz točaka od 15. do 21., djelatnosti operativnog leasinga trebalo bi smatrati pomoćnim bankarskim djelatnostima u bilo kojoj od sljedećih situacija koje služe za ilustraciju:
- a. najam imovine pruža se institucijama ili financijskim institucijama unutar ili izvan grupe (npr. najam zgrada ili prostora)
 - b. najam imovine nadopunjuje se redovitom ponudom i prodajom bankovnih proizvoda ili usluga najmoprimcu putem institucije ili financijske institucije grupe (npr. tekući račun ili platne usluge) ili
 - c. najam imovine u značajnoj mjeri ovisi o bankarskom poslovanju, uključujući situacije u kojima se društvo:
 - i. značajno oslanja na relevantne bankovne proizvode ili usluge koje pruža institucija ili financijska institucija grupe. Na primjer, ako se i. sklapanje i obrada ugovora oslanjaju na procjenu kreditnog rizika koju je provela institucija ili financijska institucija grupe ili ii. prikupljanjem rata leasinga, ili bilo kojim radnjama radi naplate potraživanja povezanih s operativnim leasingom ili odnosnom imovinom, upravlja institucija ili financijska institucija grupe ili
 - ii. značajno oslanja na izvore financiranja koje pružaju institucije ili financijske institucije grupe.

Vlasništvo nad nekretninama ili upravljanje njima

24. U skladu s općim kriterijima iz točaka od 15. do 21., vlasništvo nad nekretninama ili upravljanje njima trebalo bi se smatrati pomoćnom bankarskom djelatnošću u bilo kojoj od sljedećih situacija koje služe za ilustraciju:
- a. djelatnost podržava bankarsku djelatnost, uključujući sljedeće situacije:
 - i. nekretnine koje su u vlasništvu društva ili kojima društvo upravlja upotrebljavaju se za pružanje podrške provođenju bankarskog poslovanja (npr. poslovnice ili sjedišta banaka) ili
 - ii. vlasništvo društva nad nekretninama nastaje kao izravna posljedica bankarskog poslovanja.
 - b. djelatnost nadopunjuje bankarsku djelatnost, uključujući sljedeće situacije:

- i. društvo svojim klijentima aktivno plasira komplementarne bankovne proizvode ili usluge (npr. hipotekarne kredite/zajmove) kojima se podržava strategija unakrsne prodaje (engl. *cross-selling*) unutar grupe
 - ii. institucije ili financijske institucije grupe svojim klijentima aktivno nude i prodaju ulaganja u fondove za nekretnine ili ulažu imovinu klijenata kojom upravljaju u takve fondove za nekretnine, pri čemu tim nekretninama iz fonda u velikoj mjeri upravlja društvo ili
 - iii. usluge upravljanja nekretninama društva (npr. upravljanje ulaganjima u nekretnine za klijente) plasiraju se na tržište kao dodatna usluga uz bankarsku djelatnost (npr. upravljanje portfeljem).
- c. djelatnost se značajno oslanja na bankarsku djelatnost, uključujući sljedeće situacije:
- i. za financiranje nekretnina u vlasništvu društva ili koje je ono izgradilo i razvilo, društvo se u značajnoj mjeri oslanja na financiranje institucija ili financijskih institucija grupe ili
 - ii. društvo se u obavljanju svojih djelatnosti oslanja na određene bankovne proizvode ili usluge koje pružaju institucije ili financijske institucije grupe. Te bi usluge trebale uključivati procjenu financijskog rizika projekata, upravljanje rizicima, podršku praćenju usklađenosti ili druge usluge koje pokazuju visoku razinu međusobne povezanosti i ovisnosti društva.

Pružanje usluga obrade podataka

25. U skladu s općim kriterijima iz točaka od 15. do 21., pružanje usluga obrade podataka trebalo bi se smatrati pomoćnom bankarskom djelatnošću u bilo kojoj od sljedećih situacija koje služe za ilustraciju:
- a. ono podržava bankarsku djelatnost, osiguravajući da se bankarsko poslovanje provodi učinkovito (npr. razvoj i/ili održavanje operativnih sustava koji podržavaju bankarsko poslovanje). Za pružanje takvih usluga obrade podataka drugim ASU-ima unutar grupe također bi se trebalo smatrati da neizravno podržava bankarsku djelatnost
 - b. nadopunjuje bankarsku djelatnost, primjerice, poboljšanjem, dodavanjem vrijednosti ili dopunjavanjem bankovnih proizvoda ili usluga. U tom bi pogledu trebalo uzeti u obzir sustavne prakse unakrsne prodaje i zajedničke distribucijske kanale ili
 - c. u znatnoj se mjeri oslanja na bankarsku djelatnost, na primjer, ako se usluge obrade podataka značajno oslanjaju na podatke dobivene iz bankarskih djelatnosti ili povezane s njima (npr. pružanje analize podataka o plaćanjima klijenata).

4.4. Određivanje djelatnosti koja se smatra sličnom djelatnostima iz podtočaka (a) i (b) u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 18. podtočkom (c) Uredbe (EU) br. 575/2013

26. Za potrebe primjene članka 4. stavka 1. točke 18. podtočke (c) Uredbe (EU) br. 575/2013 nadležna tijela trebaju bez nepotrebne odgode obavijestiti EBA-u o djelatnosti koja se može smatrati sličnom djelatnostima iz podtočaka (a) i (b), uz navođenje relevantnog društva koje obavlja djelatnost i objašnjenja zašto bi se njegova djelatnost trebala smatrati sličnom, također u skladu s ovim smjernicama.
27. EBA treba primjenjivati ove smjernice kako bi utvrdila je li djelatnost o kojoj je dostavljena obavijest u skladu s točkom 26. slična djelatnostima iz članka 4. stavka 1. točke 18. podtočaka (a) i (b) Uredbe (EU) br. 575/2013.

4.5. Glavna djelatnost društva za pomoćne usluge

28. Za društvo bi se trebalo smatrati da kao glavnu djelatnost obavlja djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke 18. podtočaka (a), (b) ili (c) Uredbe (EU) br. 575/2013 ako ukupno te djelatnosti čine najmanje 50 % bilo kojeg od sljedećih pokazatelja:
 - a. imovine društva na pojedinačnoj osnovi
 - b. prihoda društva na pojedinačnoj osnovi
 - c. broja zaposlenih u društvu na pojedinačnoj osnovi.
29. Djelatnost bi se trebala smatrati glavnom djelatnošću društva čak i ako nijedan od pragova utvrđenih u točki 28. nije ispunjen ako se to može utvrditi na pojedinačnoj osnovi na način prihvatljiv nadležnom tijelu.